

Davai partikkeli puheessa ja verkossa

Esityksessämme tarkastelemme dialogipartikkelin *davai* käyttöä vironkielisessä puhutussa keskustelussa ja vertaamme sitä reaaliaikaisessa arkipäiväisessä verkkokeskustelussa (Messengerissä) esiintyvään käyttöön.

Davai (*ḁaḁai*) on venäjän kielestä peräisin oleva partikkeli, joka venäjän sanakirjan mukaan ensisijaisesti ilmaisee kehotusta, innostusta tai kannustusta, mutta se voi myös vahvistaa sopimuksen sekä toimia hyvästijättösanana.

Analysoimme partikkelin sijaintia keskusteluissa ja sekvensseissä sekä tutkimme, millaisia sosiaalisia toimintoja partikkelilla suoritetaan. Osoitamme, että *davai*-partikkelin käyttö verkkokeskusteluissa on yleistynyt ja sen kontekstit ovat laajentuneet.

Aineisto on peräisin Tarton yliopiston puhutun viron kielen korpuksesta (SEKK) sekä arkisen verkkokeskustelun kokoelmasta. Tutkimuksen menetelmänä on keskusteluanalyysi. Tietojemme mukaan *davai*-partikkelia ei ole aiemmin tutkittu keskusteluanalyysin näkökulmasta.

Partikkelin esiintyminen SEKK:ssä on harvinaista: se esiintyy vain 28 kertaa miljoonaa sanaa kohden. Partikkeli esiintyy kokoelmassamme enimmäkseen miesten arkisissa puhelinkeskusteluissa, vaan kerran työtovereiden keskustelussa ja kerran tutun myyjän ja ostajan välisessä keskustelussa kaupassa. Partikkeli esiintyi kuusi kertaa kasvokkaisessa keskustelussa, ja käyttökerroista vain viisi oli naisten.

Partikkeli esiintyy enimmäkseen muodoissa *tavai* tai *davai* ja muodostaa useimmiten oman vuoronsa tai esiintyy osana partikkeliketjua, yleisimmin partikkelien *no*, *okei* ja *tsau* kanssa (*no tavai*, *okei tavai*, *okei tavai tsau* 'no davai, okei davai, okei davai ciao').

Partikkeli sijaitsee lähes aina keskustelun loppuosassa, useimmiten lopetussekvenssissä. *Davai*-sanaa käytetään siellä sekä vierusparin etu- että jälkijäsenenä.

Vierusparin etujäsenenä *davai* aloittaa lopetussekvenssin, ja toinen osallistuja hyväksyy sen jollakin partikkelilla (*davai/tavai*, *okei*, *tsau* tms.).

(1)

(S = soittaja, V = vastaaja)

01 S: jah (.) no=davai.

02 (0.3)

03 V: no okei.

Vierusparin jälkijäsenenä *davai* reagoi vuoroon, jossa puhekuppani tekee tarjouksen, ehdotuksen, viittauksen tulevaan (yhteiseen) toimintaan tai tuottaa konventionaalisen lopetuslausuman (*hea küll*, *egas midagi*, *okei* 'hyvä, eipä mitään, okei'). *Davai*-partikkelilla puhuja hyväksyy ehdotuksen ym., ja samalla ilmaisee, että aihe on hänen mielestään käsitelty loppuun ja keskustelun voi lopettaa.

(2)

01 S: jah, (.) ma elistan. ma elistan umbes vo- veerand öheksa siis ütlen
joo, minä soitan. minä soitan noin varttia yhdeksän sitten sanon

- 02 (0.6)
03 V: olgu tavai.
okei tavai.
04 S: okei tavai tšau?

Davai-vieruspari voi päättää koko keskustelun, tai sen jälkeen voi seurata hyvästelyvieruspari (esim. *tsau-tsau*).

Arkisissa on-line verkkokeskusteluissa partikkelin käyttö on huomattavasti laajentunut. Se esiintyy siellä paljon useammin ja sitä käyttävät sekä miehet että naiset. Siellä on partikkelista myös useampia muunnelmia (*dav*, *davaika*, *davaiks*, *dvi* ym.), se esiintyy useammissa ketjuissa (esim. *aga davai*, *aa davai* 'mutta davai, aa davai') ja hyvin usein kolmannen position sekvenssin päättävänä vuorona.

Sekä puhutussa että verkkokeskustelussa partikkeli ilmaisee vaan harvoin kehotusta, innostusta tai kannustusta.